

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Tredje behandling af lovforslag nr. L 293:

Forslag til lov om ændring af stempeloven. (Stempel fritagelse i erhvervszoner).

Af skatteministeren (Thor Pedersen, fg.).

(Fremsat 12/5 92. Første behandling 13/5 92. Betænkning 12/6 92. Anden behandling 15/6 92).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Stavad (S):

Nu har der været en længere debat om den arbejdsmiljømæssige og andre arbejdsmæssige virkninger af erhvervszonerne, og jeg har lyttet mig til, at der i hvert fald er én ting, der er enighed om med hensyn til erhvervszonerne, nemlig at det er konkurrenceforvridende. Jeg synes, det klæder det flertal, der vedtager forslagene, at man erkender dette.

Jeg har også lyttet til hr. Kim Behnke både ved andenbehandlingen og nu her ved tredjebehandlingen, og jeg har forstået, at hr. Kim Behnke anser sig for at være et meget progressivt menneske, idet han har fostret tanker og lagt forslaget på Folketingets bord. Jeg skal så bare ønske hr. Kim Behnke tillykke med, at han sammen med liberale kræfter, som de kalder sig her i huset, nu får vedtaget forslag, som betyder folketingsmæssigt centraldirigeret konkurrenceforvridning. Hr. Kim Behnke mener altså, at den måde, problemerne skal løses på, er ved, at vi her i Folketinget beslutter, at X Kommune i Nordjylland eller X Kommune i Storstrøms Amt skal have erhvervsudvikling, hvorimod den nabokommune, der ligger lige op til dem, og som har nøjagtig lige så store problemer, kommer til at betale med en ringere erhvervsudvikling.

Man kan diskutere, om man ønsker den slags mekanismer taget i brug eller ikke taget i brug, men jeg synes, det er vigtigt, at man kender konsekvenserne, når man beslutter sig. Den væsentligste konsekvens af de forslag, der her vedtages, er, at man fra centralt sted beslutter, hvilke kommuner i et arbejdsløshedsområde som f.eks. Nordjylland der skal have

chancen for at få arbejdsløsheden lidt længere ned. Det drejer sig om områder, hvor samtlige kommuner ligger væsentligt over landsgennemsnittet med arbejdsløshed, og dér beslutter man nu, at nogle kommuner skal have chancen for at komme lidt længere ned, men på bekostning af de nabokommuner, som har nøjagtig lige så store problemer. Det er en virkning af det her.

I Socialdemokratiet mener vi ikke, at det er en ordentlig måde at løse problemerne på. Der er ingen tvivl om, at de kommuner, som måtte være så heldige at blive udtrukket som dem, der får dette register og disse muligheder at spille på, selvfølgelig synes, at det kan være en god idé. Men jeg er lige så sikker på, at de nabokommuner, som får den besked, at deres muligheder for at gøre noget i forhold til beskæftigelsen bliver endnu ringere i en i forvejen svær situation med endnu større risiko og så for offentlige nedskæringer for de grupper, som de har ansvaret for, vil synes, at det er en særdeles dårlig idé.

Det er også baggrunden for, at vi i Socialdemokratiet stemmer imod de forslag om erhvervszoner, som den progressive hr. Kim Behnke har fostret til central dirigeret af, hvor og i hvilke kommuner udviklingen skal foregå på bekostning af andre kommuner.

Kim Behnke (FP):

Ære den, som æres bør. Ideen kommer altså, som det også er fremgået af debatten i dag, fra udlandet.

Med hensyn til, hvorvidt det er centralt styret, så glemmer hr. Stavad en meget vigtig pointe omkring erhvervszonerne, og den er, at initiativet til at etablere en erhvervszone udgår fra kommunerne. Det vil altså sige, at det er kommunerne, der tilkendegiver, om man ønsker en erhvervszone. Så er det selvfølgelig rigtigt set, at der inden for de tre nævnte amter vil være tale om tildeling af ti erhvervszoner, og da der er væsentlig flere end ti kommuner i de tre amter tilsammen, er der nogle, der ikke får erhvervszoner.

Hvis hr. Stavad ser sig lidt om i det nordjyske, vil han blive opmærksom på, at man blandt de nordjyske kommuner, erhvervschefer, og hvad man ellers har deroppe, har igangsat en, skal vi kalde det en samtale, en koordinering, sådan at man i fællesskab inden for

[Kim Behnke]

amtets grænser sender eventuelle ansøgninger om at få erhvervszonestatus. Så jeg tror slet ikke, at det problem, hr. Stavad forsøger at generere, er til stede. Der er jo ikke tale om, at disse kommunegrænser er Berlinmure rundt omkring i amterne. Der er tale om, at man snakker hen over kommunegrænserne om, hvor det i givet fald er mest fornuftigt og hensigtsmæssigt at etablere de pågældende erhvervszoner.

Hr. Stavad opstiller et skræmmebillede med en beskrivelse af, at de kommuner, der ligger uden om en kommune med erhvervszoner, nærmest bliver øde områder, totalt affolkede, og hvor ingen virksomheder vil etablere sig. Det er i den grad et unødigt skræmmebillede og en overdrivelse af tingene. For det første skal vi huske på, at erhvervszonen har en geografisk og afgrænset størrelse, det vil sige, at det er begrænset, hvor mange virksomheder der kan ligge inden for denne pågældende erhvervszone.

En anden ting er den afsmittende effekt, det har på nabokommunerne. Erfaringerne fra de steder i udlandet, hvor man har erhvervszoner, viser, at der sker en positiv afsmitning. I den første erhvervszone, der nogen sinde er blevet etableret, nemlig i Irland i 1958 omkring byen Shannon, hvor der 27 år efter var skabt over 30.000 nye arbejdspladser, var næsten halvdelen af de 30.000 arbejdspladser ikke etableret inden for selve erhvervszonen, de var etableret i hele midtvestområdet af Irland; det vil altså sige, at der er en klart afsmittende effekt til underleverandører, til handlende, til grossister osv., som grænser op til området.

Det, hr. Stavad vil komme til at opleve, også i det nordjyske, er, at når der er tildelt 2, 3, 4 erhvervszonetilladelser til det nordjyske område, vil det komme til at repræsentere 2, 3 eller 4 små industrilokomotiver i det nordjyske område, som kan være med til at trække hele amtet i en fornuftig og bedre retning, præcis som det har været tilfældet i de andre europæiske lande, hvor man med succes har gennemført erhvervszoner.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg beklager selvfølgelig, at jeg tilskrev hr. Kim Behnke så mange kreative evner, at han selv skulle have fostret disse ideer; jeg forstår nu, at de er hentet i udlandet. Jeg har godt

hørt, at hr. Kim Behnke tidligere har sagt det, men jeg har nægtet at tro på det, for når man analyserer, hvad de her erhvervszoner går ud på, har de nu ikke så meget at gøre med hovedparten af de erhvervszoner, vi har set, og den måde, man har bygget dem op på andre steder. I øvrigt er man flere steder, hvor man har evalueret projekterne, nået til den konklusion, at det var en forkert måde at gøre det på. Hvis det er det projekt, man forsøger en gang mere, er det jo svært at vide, hvad der kommer ud af det.

Jeg tror ikke et øjeblik på, at dette vil have den kolossale virkning, som hr. Kim Behnke siger. Hvis vi ser på de elementer, der indgår i det, er det jo ikke noget, der får ny industri til at blomstre op, blot fordi man i en midlertidig periode skruer på nogle afskrivningsregler, på lidt stempelregler eller på andre regler. Men det er uomtvisteligt, at når en virksomhed alligevel skal placere sig, når man står for at skulle vælge, hvor man vil etablere sig, eller hvor man vil foretage en udbygning, så ligger der en konkurrenceforvridning i den måde, som det her er foretaget på.

Den uundgåelige virkning, hvis det overhovedet kommer til at virke, vil blive, at nogle kommuner, nogle lokale områder, måske vil få en udvikling, men hvis de får det, så vil det være på bekostning af andre lokalområder. Jeg synes ikke, det er rimeligt, at vi sidder herinde og udpeger, hvem der skal være sorteper i områder, som generelt er meget hårdt ramt af arbejdsløsheden, hvem der ikke skal have chancen for at løfte sig ud af de problemer, man har lokalt.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg er meget overrasket over, at det specielt er hr. Stavad som socialdemokrat, der holder denne tale, for en af hr. Stavads partikolleger har for lidt siden fortalt om, hvor forfærdelig konkurrenceforvridningen er ved det her, og at det ville være meget bedre, hvis man i stedet brugte de gamle egnsudviklingsmetoder. Men dér var der jo også tale om, at man centralt sad og gav tilskud til Petersen, men sagde nej til Jensen. Der er ingen forskel i argumentationen vedrørende det og så det, som hr. Stavad nu tilkendegiver.

[Kim Behnke]

Jeg mener politisk og ideologisk, at det er langt, langt bedre at give folk nogle friheder frem for at give dem nogle tilskud, og der er empirisk bevis for, at det med tilskuddene ikke virkede. Nu prøver vi så den med frihederne og lempelserne, og så kan vi mødes nytårsaften mellem 1999 og år 2000 og se, om det har virket. For det er jo ikke rigtigt, som hr. Stavad påstår, at det bare drejer sig om nogle afskrivninger i et par år. Der er rent faktisk tale om, at disse lempelser kommer til at række frem til år 2000.

Der er heller ikke tale om, som hr. Stavad påstår, at virksomheden skal overveje, om den vil placere sig det ene eller det andet sted. Der er tale om, at virksomhederne i dag oplever ekspeditionstider hos bureaukratiet i kommuner, amter og stat på op til tre år. Fra det øjeblik en virksomhedsleder kommer og spørger om lov til at udvide med et par kvadratmeter, kan der gå tre år, før der foreligger et svar. Og så bliver resultatet, at den pågældende siger, at så kan det være lige meget, så etablerer vi os i Slesvig eller et andet sted.

Der er ikke tale om, at der er et valg mellem kommune A og kommune B, nej, der er tale om, at man i dag fravælger overhovedet at etablere sig i Danmark, fordi bureaukratiet er så besværligt. Og det er et meget væsentligt element i disse erhvervszoner.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg vil meget gerne tage afstand fra den ualmindelig grove form for mistillid, som hr. Kim Behnke står og udtrykker heroppefra i forhold til de lokalt valgte. Det, hr. Kim Behnke just har fortalt om den måde, det foregår på rundt omkring i kommunerne med hensyn til, hvor lang tid der går med ekspeditionstid, hvis man skal have udvidet med et par kvadratmeter et eller andet sted, svarer i hvert fald ikke til den virkelighed, jeg kender fra et af de amter, som bliver omfattet af det her, nemlig Nordjyllands Amt.

Jeg synes, hr. Kim Behnke burde gå herop og give en undskyldning til de lokalvalgte, der kæmper og knokler for at give erhvervslivet muligheder og de bedst mulige rammer for at skabe en erhvervsudvikling. Det støtter vi, alt hvad vi kan, i et godt og fornuftigt samarbejde med de lokalvalgte. Den form for beskyldnin-

ger, som hr. Kim Behnke her stiller sig op og poster ud over de mennesker, som i forvejen har meget, meget svære vilkår at arbejde under, synes jeg er fuldstændig utilstedelig.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Til hr. Stavad må jeg sige, at problemet ikke er, om man i den enkelte kommunalforvaltning laver en hurtig ekspedition, for den hurtige ekspedition er ikke i sig selv noget værd, hvis det så er amtskommunen, Planstyrelsen, Miljøstyrelsen, eller hvem der er involveret i den pågældende sag, som får den til at trække i langdrag.

Hvis hr. Stavad vil have lidt munter sommerlæsning, kan hr. Stavad læse bemærkningerne til det beslutningsforslag om oprettelse af erhvervszoner, som Fremskridtspartiet fremsatte i november, og som blev førstebehandlet i januar måned. Der er der med angivelse af journalnumre, datoer, virksomhedernes navne og det hele en lang og kedelig opremsning af de virksomheder, som – med ekspeditionstider på op til tre år – opgav at etablere sig. Og det er ikke et spørgsmål om specielt at skulle nedgøre nogen, det er et spørgsmål om at referere kendsgerninger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 67 stemmer (KF, V, FP, CD, RV og KRF) mod 62 (S og SF).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Tredje behandling af lovforslag nr. L 294:

Forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m.v. (Afskrivning med dobbelte satser i erhvervszoner).

Af skatteministeren (Thor Pedersen, fg.).
(Fremsat 12/5 92. Første behandling 13/5 92. Betænkning 12/6 92. Anden behandling 15/6 92).